REDZĒJUMS

Zelta ikrs atgriežas. Vai viss kārtībā?

Daiga Bitiniece

Kad Kuldīgas novada tūrisma attīstības centra šīgada pavasara svētku *Lido zivis Kuldīgā* programmā ieraudzīju, ka Alekšupītē atkal notiks atrakcija *Zelta ikrs*, tiešām nopriecājos.

Jo, lai arī diskutēts, ka ne visas peldošās bumbiņas izdodas savākt un tās, iespējams, piesārņo vidi, tomēr krāsainais prieks, cilvēku azarts (mazāk – par tām ieņemtā nauda) man vienmēr šķitis svarīgs un Kuldīgai piestāvošs. Pati esmu bumbiņas pirkusi, ideju atbalstot, un *Kurzemnieka* uzņēmums laimējušajiem vienmēr devis balvas.

„Tas „Zelta ikrs" ir tikai viens piliens komunikācijas problēmu sabangotajā jūrā."

Tāpat man patika mūsu kopīgais, krāšņais, atraktīvais Pilsētas svētku gājiens, par ko Kuldīgu apskauda ventspilnieki un ne viņi vien. Bet saprotu un pieņemu, ka, laikam ritot, jānāk kam jaunam, citādam. Tā notika ar pašiem Pilsētas svētkiem, kas no skaļām četru dienu dzīrēm pārtapa klusinātos Vecpilsētas svētkos. Un tie man, jāatzīstas, pērn patika tīri labi.

Taču, par pārmaiņām domājot, negribas piekrist jau tādam kā izveidojušamies stereotipam, ka tā vēlējušies uzņēmēji. Jo ne visi uzņēmēji un citi iedzīvotāji domā līdzīgi (tas, starp citu, attiecas arī uz tikko ieviesto tūrisma nodevu). Cenšos izprast pašvaldības darba specifiku, kad gandrīz vienmēr jāatrod vidējais aritmētiskais, sabalansējot sabiedrības intereses, budžetu un izpildot priekšvēlēšanu programmu. Tas noteikti nav viegli.

Taču par vienu lietu man ir gan nesapratne, gan, uzklausot cilvēkus redakcijā un ārpus tās, arī žēlums. Un šis vārds ir garš un novazāts, bet es to te ņemu un uzrakstu lieliem burtiem. KOMUNIKĀCIJA. To attiecinu gan uz kultūras dzīves reformu (idejai piekrītu, bet ne tam, kā tas notiek jeb – drīzāk – kā ar iesaistītajiem par to tiek runāts), gan uz izglītību, kur smagi lēmumi jau pieņemti vai vēl sagaidāmi.

Bet atgriezīsimies pie sākumā minētā *Zelta ikra*. Neviens vairs neatceras, pirms cik gadiem tas parādījās, bet zinu, ka tā bija toreizējā tūrisma speciālista Arta Gustovska kaut kur ārzemēs noskatīta ideja un ka tai ķērās klāt un to realizēja kultūras centra darbinieki Andris Grīnvalds un Inta Burnevica. Sākotnēji bijusi doma, ka pa Alekšupīti peld rotaļu zivis, bet tās peldējušas vēderiem gaisā. Tad bijusi ideja par pīlītēm, bet arī tās gāzušās apkārt. Kopā ar kolēģiem nonākuši pie krāsainajām bumbiņām. Un nu, kad pēc pārtraukuma, manuprāt, tik tiešām foršā lieta atgriežas, gribēju Andri Grīnvaldu apsveikt, bet izrādījās, ka viņš par to uzzinājis kā jebkurš no mums – izlasot svētku programmā.

Protams, ideja nav patentēta. Protams, tā izveidojusies par Kuldīgas simbolu. Taču, manuprāt, pasākuma jaunajiem rīkotājiem būtu tikai normāli (un solīdi, un cilvēcīgi) ar Andri Grīnvaldu satikties un pārrunāt, ka tik populārais *Zelta ikrs* atgriežas, ka vieta tam tiks atvēlēta nevis Vecpilsētas svētkos, bet pavasara palu šovā *Lido zivis*.

ČETRI PAR VIENU

Vērtējat augsto degvielas cenu?

Cenas samazinājums ar laika nobīdi

1. **Ieva Ligere**, Latvijas Degvielas tirgotāju asociācijas valdes priekšsēde:

– Degvielas cenu nosaka iepirkuma cena, nodokļi un mazumtirgotāja uzcenojums. Augot cenai biržā, un tas bija novērojams martā, secīgi auga cena degvielas uzpildes stacijās. 27. februārī dīzeļdegvielai tā bija 1,54 eiro, bet 30. martā 2,13 eiro – tas ir 38,2% pieaugums. Benzīns attiecīgi maksāja 1,55 eiro un 1,81 eiro – pieaugums par 16,7%. Marta pirmajā nedēļā, kamēr cenas vēl bija iepriekšējās, kļuva skaidrs, ka tās strauji kāps, un pieprasījums palielinājās apmēram divas reizes. Pēc tam atkal noplaka. Akcīzes nodokļa samazinājums stājās spēkā 1. aprīlī, un tas attiecas uz to degvielu, ko šodien un turpmāk tirgotāji izvedīs no akcīzes preču noliktavām. Samazinājums neattiecas uz to degvielu, kas jau atrodas stacijās, līdz ar to veidojas laika nobīde. Konkurence jau nostrādājusi, un kāds jau ir mēģinājis šo samazinājumu iecenot agrāk. Secīgi tirgus uz to reaģē, un cenas jau mazinātas. Pēc Eiropas Komisijas datiem 23. martā Igaunijā dīzeļdegvielai vidējā cena bija 1,97 eiro, benzīnam 1,77 eiro, Latvijā attiecīgi 2,02 un 1,79 eiro, Lietuvā – 2,10 un 1,72 eiro. Nīderlandē cena bija visaugstākā: dīzeļdegvielai 2,47 eiro, benzīnam 2,34 eiro. Viszemākā bija Maltā – atbilstoši 1,21 un 1,34 eiro. Starpība ir milzīga, bet jāvērtē katras valsts nodokļu politika un atbalsta veidi.

Mans viedoklis sakrīt ar asociācijas domām – esam ļoti augstas energoresursu cenas situācijā, un tā ir sāpīga visiem: gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem. Uzņēmumi nevienā brīdī augstās cenās nav ieinteresēti, jo rodas blakusefekti: samazinās pircēju plūsma, pieprasījums, arī plūsma uzpildes stacīju veikalos. No prognozēm atturamies – ietekmi uz energoresursiem rada militārais konflikts Tuvajos Austrumos.

Cerams, saeima parūpēsies

2. **Henriks Danusēvičs**, Latvijas Tirgotāju asociācijas valdes priekšsēdis:

– Esam aicinājuši Saeimu izskatīt mūsu iesniegumu akcīzes nodokli samazināt līdz minimālajai likmei Eiropas Savienībā: benzīnam 359 eiro – Latvijā ir 535 eiro – un dīzelim 330 eiro, Latvijā likme ir 467 eiro. Ja tāda likme netiks piemērota, tad pirmais, ko redzēsim, ir būtisks loģistikas izmaksu un pārtikas cenu kāpums. Pārtika veido 23% no patēriņa groza. Katri 5% degvielas cenas kāpumā izsauc 1% pārtikas cenu kāpumā.

Trīs mēnešu laikā negatīvā ietekme līdz veikalu plauktiem var nonākt. Ja degvielas cena netiks mazināta, būtiski kāps inflācija visās pārējās nozarēs. Jautājums ir par konkurētspēju. Piemēram, Polija ir akcīzi būtiski samazinājusi par 30 centiem litrā, Lietuvā nolūks līdzīgi, jo valsts nevar pieļaut, ka nokritīs degvielas patēriņš un lietuvieši brauks pēc degvielas uz Poliju. Attiecīgi arī Latvijā kritīsies patēriņš un ienākumi valsts budžetā. Ceru, ka Saeima parūpēsies par to, lai cilvēki neizjūt šoku un nenovelvainu uz tirgotājiem, ja akcīzi nemainīs.

Iedzīvotāju maz, stacīju daudz

3. **Juris Geide**, Kuldīgas degvielas uzpildes stacijas /*K* valdes priekšsēdis:

– Apgrozījums ļoti krities. Cilvēki gaida, kad degviela būs lētāka. Kuldīgā ir nedaudz vairāk par 7000 iedzīvotājiem un septiņas uzpildes stacijas. Lielās stacijas iegulda lielu naudu reklāmā, cilvēkiem stāsta pekstiņus, un daudzi tam tic. Ir tādi, kas ierauga akciju un skrien pirkt – vienalga, vajag vai nevajag. Tāpat ir ar degvielu. Vietējiem ļet grūti. Mūsu klienti ir kuldīdznieki. Kādreiz daudz iestāžu degvielu ņēma pie mums, bet tagad tās vēlas uzpildīties pa visu Latviju.

Valdība pieņēma lēmumu par akcīzes nodokļa atlaidi. Zvanīju uz Valsts ieņēmumu dienestu. Mēs taisām inventūru – jāaizpilda veidlapas, cik degvielas mums ir atlikumā. Par krājumā neesošo degvielu jāpiemaksā. Man degviela ir iepirkta par lielāko akcīzes nodokli, bet tagad tas būs mazāks. Vai valsts man to atmaksās? Tas, kas mums ir krājumā, jāiztirgo pa dārgo – līdz ar to valsts iegūs papildu akcīzes nodokli. To valsts skaisti nosaukusi par virspeļņu. Degvielas cena ir viena treškaļa, pārējais ir nodoklī. Man ir arī mazs degvielas tanks Alsungā – klients teica, ka Alsungā cena gandrīz tāda pati kā Rīgā. Cilvēki domā, ka laukos jābūt lētākai, bet man jau tā degviela no Rīgas jāatved.

Mums ir daudz lojālu klientu – lauksaimniekiem degvielu piegādājam vairumā. Kara sākumā, kad Tramps iebruka Irānā un bija zināms, ka degvielas cena celsies, nespējām visiem klientiem to uzreiz aizvest. Tagad iestājies klusums. To, kāda būs cena turpmāk, neviens nezina.

Reģionālajiem pārvadātājiem palielinās avansu

4. **Viktors Zaķis**, Autotransporta direkcijas komunikācijas daļas vadītājs:

– Sabiedriskā transporta padome atbalstījusi Autotransporta direkcijas lēmumu palielināt avansu reģionālajiem pasažieru pārvadātājiem. Pēc mūsu aprēķiniem tas sniegs pietiekamu naudas plūsmu un nodrošinās transporta darbības nepārtrauktību. Tas iepriekš saskaņots ar Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociāciju. Nupat reģionālo pārvadātāju aptaujā pakalpojumu sniedzēji tika lūgti mūs informēt, vai ir radušies apstākļi vai draudi pilnīgai līguma izpildei. Ja tādi draudi veidojas, lūdzām norādīt termiņu, kādā līgumu var izpildīt, kā arī norādīt konkrētus apstākļus, tostarp finansiālo novērtējumu. Vienlaikus ar Iepirkumu uzraudzības biroju turpinām konsultācijas par reģionālā sabiedriskā transporta ilgtermiņa līgumu indeksāciju reizi gadā. Patlaban tie paredz pakalpojumu cenu indeksēt reizi četros gados, bet nestabilā ģeopolitiskā un ekonomiskā situācija tas pasažieru pārvadājumus apgrūtina.

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš

MANUPRĀT

Lielā talka būs arī šopavasar

Izsludināta pieteikšanās Lielajai talkai. Ielūkojoties kartē 1. aprīlī, Kuldīgas novadā vēl nebija pieteikta neviena vieta. Taču tam vēl ir laiks. Kārtējo reizi nonākam pie jautājuma, vai Lielā talka ir tautas spēka apliecinājums vai tomēr mūsu nespēja tikt galā ar sliktiem paradumiem, atkritumus izmetot dabā. Lai nu kā, teju divdesmit gados Lielā talka kļuvusi par plašu kustību, jo sabiedrisku vietu sakopšanā roku pielikuši divarpus miljoni dalībnieku. Šogad ir arī jaunums – Talkas cilts balva. Vārmes aktīvo iedzīvotāju kopiena tai izvirzījusi sava pagasta iedzīvotāju padomes priekšsēdi Artūru Palsānu, jo tieši ar viņa iniciatīvu sakopt Omiķu gravu sākusies spēcīga vārmenieku kustība.

Tomēr medaļai ir arī tumšā puse. *Latvijas Valsts mežu* novērojumi: lai gan kopējā kultūra uzlabojas, mērķtiecīgais piesārņotājs nekur nav pazudis, un, ietaupot kaut ko sev, cilvēki, piemēram, būvgružus joprojām izgāž mežā. Starptautiskajā bezatkritumu dienā Klimata un enerģētikas ministrija un Latvijas Tirgotāju asociācija parakstījusi memorandu par ilgtspējīgu uzņēmējdarbību. Programmas *LIFE IP* projekta *Atkritumi kā resursi Latvijā* pētījums rāda, ka pārtikas atkritumus pārsvarā veido bojāti vai derīguma termiņa beigas sasnieguši produkti. Gadā tie esot ap 22 kg uz iedzīvotāju.

Inta Jansone

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada 10. LV-3301
Tirāža – 1865.

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Daina Tāfelberga – 63324881, daina.tafelberga@kurzemnieks.lv, Inta Jansone – 63350568, inta.jansone@kurzemnieks.lv, Amanda Gustovska – 63350563, amanda.gustovska@kurzemnieks.lv, Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš – 63350568, jekabs.krumins@kurzemnieks.lv.
Literāra redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.
Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv, Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.
Reklāmas nodaļa – 63324881, 25466688, sludinajumi@kurzemnieks.lv.
Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 46103003635. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta.
Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa „Mūkusala"* Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.